

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 3/2020-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 204/2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 204/2016 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Námestovo je povinný nahradiť [REDACTED] trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Jána Vajdu, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 3/2020-16 z 15. januára 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 204/2016 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie okresného súdu prebiehalo od 31. júla 2015. Sťažovateľka v ňom vystupovala v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanému Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len

„žalovaný“) v právnej veci žaloby o ochranu osobnosti a o zaplatenie primeraného zadosťučinenia. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla: „*I napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania uplynuli už 3 roky a 6 mesiacov, nie je toto konanie právoplatne skončené. Odporca vo veci do dnešného dňa neuskutočnil žiadne pojednávanie a nevydal žiadne meritórne rozhodnutie vo veci samej.*“ Tiež uviedla, že listom z 2. októbra 2017 predsedníčke okresného súdu podala sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní okresného súdu, ktorá bola zo strany predsedníčky okresného súdu v jej odpovedi z 9. októbra 2017 pod sp. zn. 1 SprS 39/2017 vyhodnotená ako opodstatnená. Sťažovateľka k tomu dodala: „... *mi bolo oznámené, že v období od augusta 2015 do februára 2016 nebol vo veci vykonaný žiadny úkon smerujúci k ukončeniu veci, čo bolo spôsobené dlhodobou práceneschopnosťou zákonného sudcu. V období od decembra 2016 do augusta 2017 znovu nebol vo veci vykonaný žiadny úkon smerujúci k ukončeniu veci.*“

3. Sťažovateľka ďalej uviedla, že v prípade napadnutého konania okresného súdu nejde o právne zložitú vec, keďže ide o ochranu osobnosti a táto agenda tvorí bežnú agendu v rozhodovacej činnosti súdov a jej prípad nie je ani skutkovo zložitou vecou. Zároveň uviedla, že z jej strany neboli v napadnutom konaní okresného súdu spôsobené žiadne prieťahy, postupovala riadne a včas, pričom sama opakovane podávala urgencie. Dodala, že v napadnutom konaní okresného súdu boli nariadené dve pojednávania, pričom pojednávanie nariadené na 22. september 2016 bolo zrušené z dôvodu rekonštrukcie budovy okresného súdu a druhé pojednávanie bolo nariadené na 14. február 2019.

4. Ďalej sťažovateľka uviedla, že namietané porušenie ňou označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru zo strany okresného súdu preukazuje už samotná skutočnosť, že napadnuté konanie okresného súdu do podania ústavnej sťažnosti trvalo už tri roky a šesť mesiacov, čo je podľa názoru sťažovateľky neprimerane dlhá doba, pričom napadnuté konanie okresného súdu je iba na začiatku, pretože do dňa podania ústavnej sťažnosti neboli na pojednávaní vypočuté strany konania, neboli zabezpečené spisy a okresný súd nevykonal ani iné dokazovanie. Sťažovateľka následne uviedla, že okresný súd v napadnutom konaní okresného súdu koná spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na dĺžku tohto konania. Dodala, že aj napriek

sťažovateľkou podanej sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní okresného súdu predsedníčke okresného súdu nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti uskutočnené ani jedno ústne pojednávanie a nebolo vykonané žiadne dokazovanie. Uviedla, že bezdôvodné prietahy trvajú už 28 mesiacov a sú spôsobené tým, že okresný súd toleruje zdržiavaciu taktiku žalovaného, ktorý riadne a včas nereagoval na výzvy okresného súdu, taktiež prietahmi pri zisťovaní miestnej príslušnosti súdu, ako aj pri nariadovaní ústnych pojednávaní, ako aj opakovanými obdobiami nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp.zn. 10 C 204/2016, ktoré sa predtým viedlo pod sp.zn. 2 C 272/2015 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp.zn. 10 C 204/2016 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,-EUR, ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť jej do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Námestovo je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 346,26 EUR na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu č. ú.

[REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

6. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie okresný súd zaujal stanovisko podaním sp. zn. Spr 52/20 z 10. februára 2020. V ňom predsedníčka okresného súdu v stručnosti uviedla:

„... Vo veci tunajšieho súdu 10C/204/2016 bol dňa 14. 2. 2019 vyhlásený rozsudok, proti ktorému bolo podané odvolanie zo strany žalobkyne a spis bol dňa 12. 12. 2019 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o predmetnom odvolaní...“

Predsedníčka okresného súdu zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho prejednanie ústavnej sťažnosti.

7. Sťažovateľke bola výzvou ústavného súdu z 18. februára 2020 daná možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu pod sp. zn. Spr 52/20 z 10. februára 2020. Predmetná výzva ústavného súdu bola riadne doručená 4. marca 2020. Sťažovateľka v lehote 10 dní stanovenej ústavným súdom však požadované stanovisko nezaslala, čím nevyužila právo vyjadriť sa a zároveň tým vyslovila súhlas s upustením od ústneho prejednanie ústavnej sťažnosti.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

9. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania okresného súdu:

- 31. júla 2015 bola na okresnom súde podaná žaloba sťažovateľky o ochranu osobnosti a o zaplatenie primeraného zadosťučinenia,
- 14. augusta 2015 bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. 2 C 272/2015-36, ktorým okresný súd žalovanému doručil rovnopis žaloby a uložil mu písomne sa k žalobe vyjadriť, okresný súd zároveň vydal „*Vec: Doručenie potvrdenia o prijatí návrhu a poučenie účastníka konania*“ sťažovateľke,
- 28. augusta 2015 bola okresnému súdu doručená právnym zástupcom sťažovateľky „*Vec: Oznámenie žalobkyne vo veci č.k. 2 C 272/2015*“,
- 5. februára 2016 bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. 2 C 272/2015-47, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanú žalobu,
- 22. februára 2016 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky proti uloženiu povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podanú žalobu,
- 1. apríla 2016 bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. 2 C 272/2015-81, ktorým priznal sťažovateľke oslobodenie od súdneho poplatku v celom rozsahu za podanú žalobu,
- 26. mája 2016 bolo okresným súdom vydané predvolanie na pojednávanie na 22. september 2016,
- 6. júna 2016 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalovaného o odročenie nariadeného pojednávania,
- 23. júna 2016 bola okresným súdom vydaná žiadosť o zapožičanie súdneho spisu sp. zn. 7 C 44/2013 od Okresného súdu Dolný Kubín,
- 27. júna 2016 bola okresnému súdu doručená odpoveď od Okresného súdu Dolný Kubín o nemožnosti zapožičania súdneho spisu z dôvodu konania pojednávania,
- 15. júla 2016 okresný súd vydal uznesenie sp. zn. 2 C 272/2015, ktorým vyzval žalovaného na písomné vyjadrenie sa k žalobe sťažovateľky,
- 26. augusta 2016 bolo okresnému súdu žalovaným doručené písomné vyjadrenie k žalobe sťažovateľky,
- 14. septembra 2016 okresný súd na základe vznesenej námietky týkajúcej sa miestnej príslušnosti zo strany žalovaného postúpil vec na konanie a rozhodnutie ako miestne príslušnému súdu Okresnému súdu Bratislava II,

- 14. novembra 2016 Krajský súd v Bratislave vydal uznesenie č. k. 10 NcC 63/2016-177, ktorým rozhodol o dôvodnosti nesúhlasu Okresného súdu Bratislava II s postúpením veci a určil, že na prejednanie veci a jej rozhodnutie je miestne príslušný okresný súd,
- 2. decembra 2016 bol spis doručený – vrátený okresnému súdu,
- 17. augusta 2017 žiadosť okresného súdu adresovaná Okresnému súdu Dolný Kubín o zapožičanie spisu sp. zn. 7 C 44/2013, žiadosť okresného súdu adresovaná žalovanému o zaslanie ďalšieho opisu vyjadrení na základe žiadosti sťažovateľky zo 16. februára 2017,
- 18. augusta 2017 bola okresnému súdu doručená odpoveď Okresného súdu Dolný Kubín, v ktorej uviedol, že spis sp. zn. 7 C 44/2013 je na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní o odvolaní,
- 22. septembra 2017 okresný súd sťažovateľke zasielal listiny vyžiadané od žalovaného,
- 20. februára 2018 žiadosť okresného súdu adresovaná Okresnému súdu Dolný Kubín o zapožičanie spisu sp. zn. 7 C 44/2013,
- 27. februára 2018 bola okresnému súdu doručená odpoveď Okresného súdu Dolný Kubín o nemožnosti zapožičania spisu sp. zn. 7 C 44/2013,
- 27. marca 2018 žiadosť okresného súdu adresovaná Okresnému súdu Dolný Kubín o zapožičanie spisu sp. zn. 7 C 44/2013, okresnému súdu bola doručená odpoveď Okresného súdu Dolný Kubín o nemožnosti zapožičania spisu sp. zn. 7 C 44/2013,
- 6. decembra 2018 bolo okresným súdom vydané predvolanie na pojednávanie na 14. február 2019,
- 14. februára 2019 bola spísaná zápisnica okresného súdu o pojednávaní, okresný súd zároveň vydal rozsudok č. k. 10 C 204/2016-285, ktorým žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %,
- 13. mája 2019 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 10 C 204/2016-285 zo 14. februára 2019,
- 16. decembra 2019 okresný súd predložil odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 10 C 204/2016-285 zo 14. februára 2019 krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Zo súdneho spisu zároveň vyplýva, že sťažovateľka v napadnutom konaní okresného súdu podala okresnému súdu 12. augusta 2016, 16. septembra 2016, 13. októbra 2017, 31. októbra 2017, 30. novembra 2017, 20. decembra 2017, 1. februára 2018, 21. marca 2018 a 28. júna 2018 opakovane, teda celkovo deväťkrát, žiadosti o nariadenie ústneho pojednávania alebo o vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením. V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

14. Ústavný súd za podstatu tejto ústavnej s'ťažnosti považoval namietané porušenie základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. K porušeniu ňou označených práv malo dôjsť v dôsledku:

- nekonania okresného súdu v jednotlivých časových obdobiach počas trvania napadnutého konania okresného súdu, a to aj napriek opakovaným žiadostiam s'ťažovateľky adresovaným okresnému súdu, aby vo veci nariadil pojednávanie,

- namietala, že postup okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu nesmeroval dostatočne efektívnym spôsobom k právoplatnému skončeniu veci, pričom okresnému súdu vytkla aj tolerovanie tzv. zdržiavacej taktiky zo strany žalovaného.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 329/2019).

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 295/2019).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Keďže súdne konanie vo veci sťažovateľky začalo za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala z dikcie ustanovenia § 6 OSP, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý nahradil Občiansky súdny poriadok a ktorý vo svojich ustanoveniach upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania v čl. 17. Podľa § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 100 ods. 1 OSP).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Zároveň v súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. III. ÚS 489/2018). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v prípade sťažovateľky.

20. Pokiaľ ide o kritérium právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie vo veciach žaloby o ochranu osobnosti a o zaplatenie primeraného zadost'učinenia tvorí súčasť bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie okresného súdu nie je zásadne právne ani skutkovo zložité, a preto nie je možné okresný súd zbaviť zodpovednosti za priebeh napadnutého konania okresného súdu v súvislosti s posudzovaním existencie zbytočných priet'ahov. V kontexte uvedeného ústavný súd zdôrazňuje, že ani samotný okresný súd nenamietal právnu alebo skutkovú zložitosť veci.

21. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní okresného súdu mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, bolo správanie s'ťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd po preskúmaní priebehu napadnutého konania okresného súdu nezistil na strane s'ťažovateľky také skutočnosti spočívajúce v jej správaní, ktoré by akýmkoľvek spôsobom negatívne ovplyvnili dĺžku napadnutého konania. Práve naopak, z prehľadu procesných úkonov jednoznačne vyplýva, že s'ťažovateľka, resp. jej právny zástupca riadne a včas reagovali na výzvy okresného súdu, pričom sama s'ťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu iniciovala urýchlenie tohto konania, a to jednak podanou s'ťažnosťou okresnému súdu na priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu, ako aj opakovanými žiadosťami okresnému súdu, celkovo deviatimi, počas napadnutého konania, ktorými žiadala o nariadenie ústneho pojednávania alebo o vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného.

22. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva s'ťažovateľky na prerokovanie vec bez zbytočných priet'ahov, bol postup okresného súdu. K tomuto ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v napadnutom konaní okresného súdu sa vyskytli na strane okresného súdu aj jednotlivé časové úseky jeho úplnej nečinnosti. Konkrétne je možné poukázať na časové úseky, a to od 28. augusta 2015 do 5. februára 2016 (päť mesiacov), ako aj následne od 2. decembra 2016 do 17. augusta 2017 (osem a pol mesiaca), pričom následne až 6. decembra 2018 bolo okresným súdom vydané predvolanie na pojednávanie na 14. február 2019, po ktorom bol nakoniec vydaný rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 204/2016-285, ktorým žalobu s'ťažovateľky zamietol

a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie a vec je toho času v odvolacom konaní pred druhoinštančným súdom. Rovnako ústavný súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že postup okresného súdu v časovom úseku od 14. septembra 2016 do 2. decembra 2016 je možné hodnotiť ako neefektívny, keďže predloženie spisu zo strany okresného súdu inému súdu – Okresnému súdu Bratislava II ako miestne príslušnému bolo nadriadeným Krajským súdom v Bratislave vyhodnotené na základe ním vydaného uznesenia č. k. 10 NcC 63/2016-177 ako nedôvodné. Len pre doplnenie ústavný súd dodáva, že aj podaná sťažnosť sťažovateľky na prietahy v napadnutom konaní okresného súdu bola zo strany predsedníčky okresného súdu už v jej odpovedi z 9. októbra 2017 pod sp. zn. 1 SprS 39/2017 vyhodnotená ako opodstatnená. Zároveň v tejto časti ústavný súd poukazuje aj na to, že okresný súd vo veci meritórne nekonal od konca februára 2018 až do 6. decembra 2018, keď bolo okresným súdom vydané predvolanie na pojednávanie na 14. február 2019.

23. Z vykonaného prehľadu procesných úkonov ústavný súd teda na strane okresného súdu musí konštatovať už uvedené obdobie jeho úplnej nečinnosti vo veci samej, ako aj obdobie jeho neefektívnej činnosti. Poznamenáva, že napadnuté konanie okresného súdu ako celok trvalo do vydania neprávoplatného rozsudku okresného súdu vo veci samej č. k. 10 C 204/2016-285 zo 14. februára 2019 celkovo tri a pol roka, pričom obdobia úplnej nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti okresného súdu z toho tvorili celkovo šesťnásť mesiacov, teda niečo viac ako tretinu z tohto času. Ústavný súd na tomto mieste len pripomína, že aj takmer celý rok 2018 okresný súd nevykonal až do vydania predvolania zo 6. decembra 2018 žiadny úkon vo veci samej, pretože čakal na doručenie spisového materiálu sp. zn. 7 C 44/2013 z Okresného súdu Dolný Kubín. Po preskúmaní spisového materiálu tak ústavný súd nemohol inak ako dospieť k jednoznačnému záveru, že prietahy v napadnutom konaní okresného súdu idú primárne na vrub okresnému súdu.

24. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným prietahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu... Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže

zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov... (m. m. I. ÚS 295/2019).

25. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (m. m. III. ÚS 489/2018).

26. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti relevantné pre danú vec ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody s'ťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

28. S'ťažovateľka v petite ústavnej s'ťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení označených práv prikázal okresnému súde konať v predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov. Keďže okresný súd už v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej s'ťažnosti v napadnutom konaní meritórne rozhodol a vec sa nachádza v štádiu odvolacieho konania na krajskom súde, ústavný súd ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

30. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30.1 Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote ustanovenej v odseku 1 priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

31. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti požadovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 €, čo odôvodnila nekonaním, resp. neefektívnym konaním okresného súdu v napadnutom konaní, v dôsledku čoho do dňa podania ústavnej sťažnosti nebol odstránený stav jej právnej neistoty, čo u sťažovateľky spôsobovalo stres a neistotu, čo sa týka výsledku napadnutého konania okresného súdu, ktorý mal pre jej osobu veľký význam.

32. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto

prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania okresného súdu, berúc do úvahy všetky konkrétne okolnosti prípadu, najmä na tú skutočnosť, že okresný súd bol počas viac ako tretiny celého tohto obdobia vo veci úplne nečinný alebo bola jeho činnosť neefektívna, pričom aj v ostatnom období napadnutého konania okresného súdu, najmä počas takmer celého roku 2018, okresný súd v podstate nevykonával takmer žiadny úkon vo veci samej okrem vydania predvolania, a rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 1 500 € (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

34. Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

VII.

Trovy konania

35. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia advokátom v konaní pred ústavným súdom.

36. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

37. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

38. Náhradu trov konania priznal ústavný súd za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže ide o úkony právnej služby vykonané v roku 2019, teda výpočtový základ tvorí sumu 163,33 €. Za úkony právnej služby vykonané v roku 2019 patrí režijný paušál v sume 9,80 €. Trovy právneho zastúpenia tak v konaní pred ústavným súdom predstavujú celkovú sumu 346,26 € (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný nahradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

40. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu